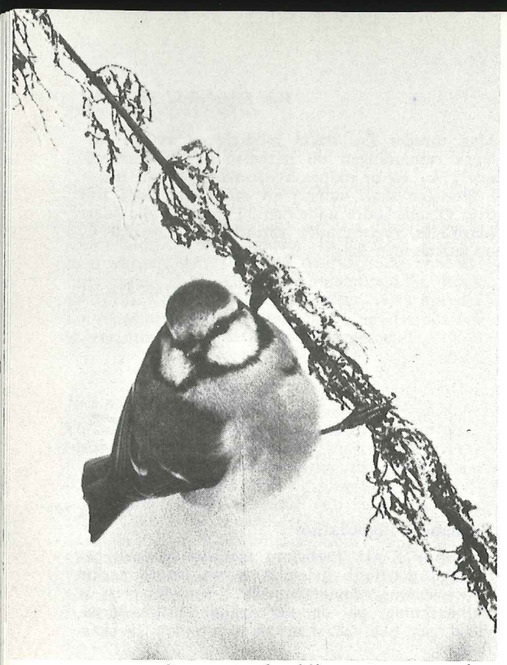

Stora mängder blåmes *Parus caeruleus* noterades under hösten på utsträck vid flera av de svenska fågelstationerna. Foto: Bengt Olsson.

mot förhållandet vid andra fågelstationer varit dåligt representerade; endast 6 ex. pärlugglor har märkts. (På Utklippan fångades tio hornugglor.)

Av mera sällan märkta arter kan nämnas smådopping (1), prutgås (2), vitkindad gås (1), berglärka (2), ringtrast (2) samt snösiska (1). En fin sträckdag noterades den 6.10, då 9 300 prutgäss passerade udden.

Flera ovanliga arter har observerats, bl.a. skedstork (ny art för Blekinge), glada, brun glada, aftonfalk, tretåig mås och svarthakad buskskvätta.

På Utklippan, där en lägenhet hyrs av Sjöfartsverket, har verksamheten bedrivits i två huvudperioder, nämligen 3.5–12.6 och 20.9–11.10. Dessutom har några helgbesök gjorts. Vårperioden dominerades av en envis nordostlig vind, vilket medförde att ringmärkningen vissa dagar helt spolierades. Sammanlagt fångades 2 643 ex. av 67 arter. Arter som togs i över hundra ex. var lövsångare (967), ärtsångare (292) rödstjärt (187), törnsångare (115) samt härmsångare (104).

Bland mera ovanliga märkarter fanns turturduva (1), svart rödstjärt (8), brandkronad kungsfågel (2) och mindre flugsnappare (10). En av de märkta brandkronade kungsfåglarna kontrollerades vid Ölands södra udde endast fyra timmar efter märkning. Första veckan i juni genomfördes en häckfågelinventering. Helt naturligt utgjordes största delen av häckarna av måsfågel (95 %). Gråtruten häckade med 321 par och silltruten med 225 par. Silltrutkolonin är därmed en av de större på svenska ostkusten.

Av remarkabla observationer under våren kan nämnas skärsnäppa (30), smalnäbbad simsnäppa (5) och dvärgsparv. De båda gulärleraserna *M. flava flavissima* och *M. f. lutea* sågs med vardera ett ex. den 8.5 resp. 24.5.

Under höstperioden märktes 3 894 ex. av 50 arter. Bästa dagen blev den 30.9 då 1 458 fåglar försågs med ring. De arter som togs i över hundra ex. var rödhake (1 342), kungsfågel (599), bofink (373), blåmes (217), talgoxe (191), taltrast (170) och bergfink (106). Av rariteter fångades en stor piplärka och en dvärgsparv.

Flera intresssanta kontroller av utlandsmärkta fåglar gjordes. Dessa var talgoxe (12), kungsfågel (2) och bergfink (1), samtliga märkta med baltiska eller ryska ringar. Flera fina sträckdagar noterades. Den 5.10 passerade 20 000 ejder och 6.10 och 7.10 4 000 prutgäss per dag (jfr Torhamns udde). Även 7.10–10.10 blev goda ejderdagar, då sammanlagt 70 000 ex. sträckte. Stationen har under året märkt 14 158 ex. av 133 arter. Nya märkarter blev vitkindad gås, berglärka, stor piplärka och dvärgsparv.

Den som vill veta mer om verksamheten kan rekvirera *Fåglar i Blekinge 1975* från Carl-Ivan Carlsson, Skomakaregatan 11 A, 371 00 Karlskrona, för en kostnad av 10:90 kr, som sätts in på postgiro nr 69 52 08-9.

LARS PETERSSON

Tåkerns fältstation

Verksamheten vid fältstationen har pågått under hela året, dock med sedvanlig tyngdpunkt på de intensiva inventeringsveckorna i maj och juni. Den stora satsningen under 1975 har skett på ringmärkning i vassarna. Huvudorsaken till detta har naturligtvis varit de alltjämt talrika och högintressanta skäggmesarna. Under året märktes inte mindre än 636 av denna art. Den sammanlagda summan märkta och registrerade skäggmesar är därmed uppe i 1 041. Vassmärkningen har pågått även under vintermånaderna. Vid sidan av skäggmesresultaten har denna verksamhet även givit en hel del annat. Märksummorna för rörsångare och blåmes har ökat markant, och av övriga vassmärkningar kan nämnas vattenrall, trastsångare, gärdsmyg och pungmes. Sistnämnda arten är den andra säkra observationen vid Tåkern. Fågeln som var en hane togs den 1 november. Vinterverksamheten i vassen har även avslöjat området

som en stor övervintringslokal för gärdsmyg. Blåmesarnas mängd i vasslandet är enorm!

Stationens ringmärkningsvolym blev något större än normalt under året. Slutsumman, 2 537 ex., blev den näst största sedan stationen startade sin verksamhet 1964. Liksom tidigare under 70-talet har ringmärkningen varit klart målinriktad och knuten till speciella projekt. Som en fortsättning av de skrattmåsstudier, som nu pågått i fem år, märktes i juni 424 skrattmåsar, vilka också försågs med *orange färgring*. Skrattmåsarbetet går ut på att följa koloniernas geografiska förändringar i Tåkern samt att ge svar på frågan var ungmåsarna uppehåller sig innan de återvänder till häckningsplatsen. Om de över huvud taget återvänder till Tåkern och i så fall när?

De traditionella inventeringarna av brun kärrhök och rördrom har fortsatt. Stammarna är i stort sett oförändrade, dvs. ca 40 par brunhökar häckar, och antalet bölande rördrommar var omkring 50. 34 ungar av brun kärrhök ringmärktes. Av de 142 bruna kärrhökar som stationen märkt vid Tåkern föreligger endast ett återfynd – från Norge! Av övriga ringmärkningsåterfynd som inkommit under året kan nämnas två av skäggmesar, ett från Hjo vid västra Vätternstranden och ett från Landsjön i norra Småland. Landsjöns flyttningssamband med Tåkern understryks för övrigt även av, att fyra kontroller av stationens rörsångare gjorts där – ett nytt tillkom 1975. En del kontroller av märkningar gjorda utanför Tåkernområdet har också gjorts. Bland de intressantare kan nämnas en backsvala som fångades i vassen i juli. Den var märkt vid Kvismaren några veckor tidigare. En roskarl som togs i början av augusti visade sig vara märkt på Visingsö tre dagar tidigare.

Av övriga fältarbeten under 1975 kan nämnas att projektet med Tåkernbygdens flora har fortgått och att det fortfarande finns mängder av botaniskt outforskat i området. Arbetet med Tåkerns gråhakedoppingar, som tidigare mest haft inventeringsinriktning, fortgick under året även i form av beteendestudier. Gråhakens stora stam vid sjön får anses som oförändrad – ca 70 par. En inventering av holkhäckarna i strandskogen runt fältstationen företogs för tredje året i följd.

Under sommaren godkände regeringen de ersättningar, på ca en halv miljon kronor till markägarna runt sjön, för att naturreservatet skulle kunna bli ett faktum. Tåkerns naturreservat är tämligen unikt i Sverige genom att det ska skötas av markägarna. En kohandelslösning som länsstyrelsen tvingades gå med på för att över huvud taget kunna föra projektet i hamn. Tåkerns fältstation, som hela tiden verkat som pådrivare för reservatets och som varit med i projekteringen, är inte alls med i skötselgruppen. Också ett resultat av länsstyrelsens eftergivenhet mot markägarna. Ordföranden och vice ordföranden i skötselrådets arbetsgrupp är två av de sakägare som tidigare varit de största motståndarna till reservatet. Ett i fältstationens mening helt orimligt förhållande! Tåkerns naturreservat får ses som en stor besvikelse. Ingen biologisk sakkunskap finns i skötselgruppen, vilket måste ge ett negativt utslag i förvaltningen! Det är ett orimligt förfarande att på detta sätt spela undan den part, Tåkerns fältstation, som otvivelaktigt sitter inne med merparten av informationen om sjöns biologiska status. Fältstationen kommer nu att fortsätta sitt arbete med inriktning på att få ett verkligt inflytande i skötselgruppen. – I annat fall kommer troligen framtiden vid sjön att bli full av konfrontationer mellan myndigheterna och den åsidosatta ideella naturvården Fältstationen. (Mer om reservatet finns att läsa i *Sveriges Natur,* nr 4 1975, s. 146.)

Frågan om Tåkerns reglering är alltjämt olöst. Fältstationen ville, liksom kammarkollegiet och Naturvårdsverket, ha en höjning av vårvattenståndet, för att i någon mån motverka igenväxningen av strandängarna. Vattendomstolen beslutade dock under året om en oförändrad vattendom, vilket betyder en förlängning av den prövotid som rått sedan 1966, t.o.m. 1979. Samtidigt gav man dock markägarna en skarp tillrättavisning för att man inte skött regleringen tillfredsställande. Bl.a. hade regleringsföretaget inte någon gång under den gångna prövoperioden kontaktat meteorologisk expertis, vilket föreskrivits! Tyvärr kom inte denna viktiga fråga om vattenståndet i sjön att inlemmas i reservatsfrågan, utan särbehandlades av vattendomstolen. Också detta enligt fältstationen ett helt orimligt förfarande!

Tåkerns fältstations elfte årsrapport kan erhållas genom insättande av 15:— kr på pg 26 34 96-2.

För 20:— kr erhålls stödjande medlemskap, vilket även innefattar de kvartalsvisa informationsbladen, *INFO från Tåkerns fältstation.*

GÖRAN BERGENGREN